

"לְדוֹרוֹת" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: בילדרמן	שם פרטי: ניקול
-------------------	----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: סואנו		בלועזית
שם פרטי איתו נולדתי:		בלועזית
שנת לידה: 6.11.1929	מין: נקבה	בלועזית
עיר לידה: גלאצ'י		בלועזית
שם פרטי ושם משפחה של האב: יול- סגלה		שם פרטי ושם נעורים של האם: אלמירה טרידמן
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: גלאצ'י		בלועזית
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: רומניה: גלאצ'י, בוקרסט (שם העיר או האזור ושם הארץ)		חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:		תאריך השחרור:
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין מתי עד מתי		שנת עליה:
		1961
		במידה ועלית באנייה, ציין את שמה

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים)

נא לכתוב בגוף ראשון

בשנים לפני המלחמה החיים בגרמניה היו טובים ליהודים. נולדתי בעיר נמל בשם גלאצי. כשהייתי בת שנה הוריי נסעו ללמוד באיטליה ולקחו אותי איתם, אבי היה עורך דין ולמד לדוקטורט, אימי הייתה עקרת בית. באיטליה חיינו מספר שנים ברומא, לאחר מכן נסענו לפריז, ולאחר מספר שנים חזרנו לרומניה ושם הורי נפרדו. חייתי לרוב אצל אימי בבוקרשט וקצת אצל אבא. אני זוכרת שבגיל 9 הייתי אצל סבתא שם היינו צריכים לענווד תלאי צהוב ולא יכולנו לצאת מהבית לפני השעה 12. בבוקרשט למדנו בבית ספר ולאחר מכן בגלאצי כבר לא הלכתי לבית הספר וסבא עזר לנו להתפרנס. סבי וסבתי נפרדו אף הם וסבתי נישאה בשנית. במשך תקופה הייתי אצל סבתא בגלאצי שהייתה שונה מאוד מבוקרשט: בבוקרשט לא היה עוצר כמו בגלאצי ולא היו עוד יהודים סביבנו. לא עשינו שום דבר מיוחד פשוט שרדנו והעברנו את הימים. היו לנו תקליטים בהם היינו שומעים מוסיקה וסבתא הייתה מנגנת על פסנתר.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(נקודות להתייחסות: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, מסתור או זהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, השחרור וחזרה הביתה; האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע משמעותית להצלתך; בריחה/הגירה מאונס, פינוי/אנוקואציה למרכז ברה"מ):

בסביבות שנות הארבעים עלו הלגיונרים לשלטון והם היו מתעללים ביהודים. היינו פוחדים להדליק אור בלילה על מנת שלא נמשוך צומת לב. הייתה בבית אווירה של פחד גדול מאוד. יום אחד אמא קיבלה אישור ולקחה אותי לבוקרשט. אחרי זמן מה אימי קיבלה מכתב שנכנסו לבית של סבתא לגיונרים ולקחו את כל רכושם והשאירו את סבתא ובעלה החדש ללא כל רכוש. סבתי מכרה את מעט התכשיטים והרכוש הזעום שנשאר להם וכך שרדו. סבא, שהיה הבעלים של בנק מולדבה, נושל מתפקידו והבנק נסגר בעקבות עליית הלגיונרים.

אני זוכרת שלמדתי בבית ספר יהודי בבוקרשט וגרתי ד"י רחוק מבית הספר. הייתי יוצאת מהבית בשש בבוקר כדי להגיע בשמונה לבית הספר. על המעיל היה לנו פתק כחול עם מספר כדי שיוכלו לזהות אותנו בכל מקום שנהיה. עם הפתק שהיה על מעילנו לא יכולנו לעלות על החשמלית.

בתקופה שבה הלגיונרים היו בשלטון והמצב של היהודים היה בכי רע היינו שמים סירים גדולים של מים רותחים כדי שיהיה לנו לשפוך על הלגיונרים במקרה שהם יבואו, ולמזלנו לבסוף הם לא נכנסו לבלוק שלנו. בתקופת המלחמה לא היינו יוצאים לרחוב אחרי השקיעה ובאופן כללי יצאנו מהבית רק מתי שהיה הכרחי. לא היה לנו רדיו אבל היה לנו טלפון. סבא עזר לנו במה שישל, אמא לא עבדה מכיוון שלא נתנו ליהודים לעבוד היה מעט מאוד אוכל והיה מאוד קשה לשרוד. אני ואמי גרנו בשכונה שלא היו בה הרבה יהודים, הרבה אנשים כלל לא ידעו שאנחנו יהודים ובכל זאת היינו ובכל זאת היינו צריכים להסוות את היהדות שלנו. בשלב מסוים נאסר על היהודים להעסיק עוזרת רומניה והעוזרת שהייתה לנו בשל יחסיה עם המשפחה נשארה לגור בביתנו בחדר משלה אך לא עבדה אצלנו יותר.

בזמן המלחמה בדרך לבית הספר היה דוכן ספרים שיצאו עם פגם, אני אהבי מאוד לקרוא והייתי יכולה לקנות את הספרים בגרושים. אבא היה נותן לי דמי כיס לאוטובוס והייתי משתמשת בכסף כדי לקנות ספרים ובמקום אוטובוס הייתי הולכת לבית

הספר ברגל. הסתרתני זאת במשך תקופה ארוכה מאבי. כשגילה על כך, במקום לכעוס הוא עשה מאמץ ונתן לי כסף נוסף כדי שאוכל לקנות ספרים ולא על חשבון הנסיעה באוטובוס.

המאכל המרכזי שאכלנו היה ממליגה- קמח תירס. היינו עושים לחמים ועוגיות מהקמח הזה ואמא הייתה מנסה לעשות אוכל מגוון, פעם עם רסק ופעם בלי.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ (השחרור וחזרתך הביתה, חיך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

היהודים מאוד שמחו כשנכנסו הרוסים, הם חשבו שהגיעה הישועה אך בפועל לא היה כך. כשהקומוניסטיים היו בשלטון, גרנו בפחד מתמיד וכל דבר הכניס אותנו לחרדה ונראה חשוד. כשהיינו מדברים בטלפון היינו דואגים לברור בקפידה את המילים ובטעות לא לפלוט משהו שיכול להתפרש כהליכה נגד השלטון.

בתקופה הקומוניסטית הפחד והחשש היו לא פחות גדולים מאשר בתקופת הגרמנים ואולי אף יותר. אומנם לא לקחו אותנו לבית המטבחיים כמו הלגינרים אבל הם הרגו אנשים שהתנגדו להם או שסתם לא מצאו חן בעיניהם והשליטו טרור על כולם. הקומוניסטים ידעו עלינו הכל, על כל יום בחיינו מאז שנולדנו.

אחרי המלחמה אמא הצליחה להביא את סבתא ובעלה לבוקרשט בפרוטקציה. היו לנו שכנים נוצרים, רומנים, והיחסים איתם היו טובים. יום אחד הגיעו חיילים עם מעיל עור וחיפשו את סבא. סבא שהיה בבית באותו זמן קפץ מהמרפסת שלנו למרפסת של השכנים שהסכימו להסתיר אותו וכך החיילים לא מצאו אותו. אין אנו יודעים מדוע חיפשו אותנו, אולי כיוון שהיו ברשותו שטחים חקלאיים גדולים. כנראה מישהו שמוחזק על ידי הקומוניסטים הלשין על סבא. לא ידענו ממי לפחד כבר, אפילו יהודים היו מלשינים על יהודים.

את בעלי פגשתי בשנת 1953 כאשר עבדתי בחנות לספרים מיוחדים במרכז העיר. הייתי בדרכי חזרה לביתי והוא חזר מצילום סרט מהעבודה. בחוץ הייתה סופה גדולה והוא ליווה אותי בקור של מינוס 40 מעלות לצפון העיר כשהבית שלו היה בעצם בדרום, כך התחיל הסיפור בינינו ולאחר שנה התחתנו. ב-1955 נולדה לנו בת. יום לפני חתונה, בעלי היה תקוע בעיר בגלאצי ולא מצא מקום ברכבת חזרה לבוקרשט. הוא הלך לקצין רוסי והתחנן שימצאו לו מקום ברכבת מכיוון שמחר הוא מתחנן וארוסתו מחכה לו בבית. הקצין שריחם עליו מצא לו מקום וכך בין חיילים וקצינים רוסים נסע ברכבת לבוקרשט והגיע בזמן לחתונה.

לאחר הנישואין לא נתנו לי לגור אצל בעלי ולא נתנו לו לגור אצלי בשל הצורך באישורים. פעם אחת נאלץ בעלי לשלם קנס כשמצאו אותנו בביתי, למרות שכבר היינו נשואים. לאחר מאמצים רבים והפעלת פרוטקציות קיבלנו אישור לגור יחד והתגוררנו בבית אמי. למרות שזאת הייתה הדירה שלנו היינו משלמים שכר דירה בשל ההלאמה. מתוך כל הדירה 2 חדרים בלבד היו שלנו. בחדרים האחרים הקומוניסטים שיכנו דיירים זרים אחרים.

אמא התחתנה שוב מעט לפני שאני ובעלי התחתנו, בעלה היה עורך דין ושופט בשם הרצן. אבי עזב את כל הרכוש שלו ונסע עם אשתו לפריז, ובגלל שהיה לי אבא בצרפת לא נתנו לבעלי לנסוע מאוחר יותר לגוש המערבי. אבי שם את כל רכשו על שמו של חבר נוצרי ואחרי שעזב את רומניה הגיעה אישה וביקשה ממני כסף כדי לשלם מיסים על הרכוש של אבי. אמרתי לה שאין ברשותי כל כסף ופחדתי שתלשין עליי. מאוד חששנו להחצין מאפיינים של עושר. לאימי היו מעילי פרווה מאוד יקרים עוד מלפני המלחמה אבל היא לא לבשה אותם. פחדנו לבלוט יותר מידי ותמיד השתדלנו להיות מאוד צנועים.

בעלי ואני היינו מאוד ציונים, הוא בכלל נולד למשפחה של רבנים ותמיד שאף לעזוב את רומניה ולעלות לארץ ישראל. החלטנו לעלות לארץ. את האישורים קיבלנו בשנת 1958, לאחר קבלתם התפרסם מאמר של בן גוריון בארץ בעקבותיו הקומוניסטים סגרו

שוב את השערים ומנעו את יציאת היהודים. עוד לפני כן, כאשר שמעו שאני רוצה לעלות ארצה פיטרו אותי מעבודתי. במשך 3 שנים לאחר מכן היינו תקועים ברומניה. מכרנו כל דבר שיכולנו מהבית בשוק בכדי שנוכל לאכול ולהתפרנס. מכרנו מדליות, סמלים, ספרים, שטיחים, תכשיטים ועוד רכוש רב. הרומנים שידעו כי יהודים הם אלה אשר מוכרים את הסחורה וכי הם לחוצים לקבל כסף, ניצלו את המצב ודרשו מחירים נמוכים ומצחיקים, אך לא הייתה לנו ברירה והיינו חייבים לשרוד. מספר חודשים לפני העלייה מצאתי עבודה כבמאית ברשות הרכבות, אחרי שבמשך שנתיים לא נתנו לי לעבוד אפילו כשוליה של סנדלר. נתתי חצי מהמשכורת שלי למזכיר הקומוניסטי כשוחד והתחלתי להפיק סרטים, לא בשמי כמובן. בסופו של דבר קיבלנו את האישור המיוחל לעלות ארצה בשנת 1960, בתנו הייתה כבר בת 5. לכל אחד מאיתנו התיירו לקחת מטען עד 15 ק"ג. נסענו ברכבת עד ונציה, מונציה לנאפולי ולאחר מכן לרומא ומשם לארץ.

נא ספרי/י על חיך בארץ (תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

כשהגענו לארץ, קיבלנו דירה באשדוד שנחשבה באותה התקופה למבודדת ומרוחקת. היה רק אוטובוס אחד לתל אביב ביום. היה מאוד קשה להתפרנס, כיוון שהפרנסה הייתה באזור המרכז אך ההגעה לשם הייתה מאוד קשה. כדי לנסוע לתל אביב היה צריך ללכת המון ברגל ולחכות המון זמן לאוטובוס. בעקבות פרוטקציות וקשרים קיבלנו צריף בגסי כהן בחולון. המזל שלנו היה שברומניה בעלי עסק בספורט ובשחייה, מה שהקל עליו במציאת עבודה. הוא התחיל לעבוד כמציל ומדריך שחיה. גם כשעברנו לחולון המצב המשיך להיות קשה מבחינה כלכלית. אני עבדתי בבית חרושת לציור בובות, השכר היה זעום אך הכרחי. לאחר מכן התחלתי לעבוד במפעל לבובות של וולט דיסני. בעלי עבד כמציל וכמחסנאי. לאחר זמן מה הוא התקבל לקורס הכנה לטלוויזיה, אבל אחרי 6 חודשים קיבלנו מכתב שהעברית שלו לא מספקת בכדי לעבוד בטלוויזיה. ממציל הוא הפך למורה לשחייה ולאחר מכן למאמן. עם הזמן הפכך ליותר מקצועי, עד שקיבלתי את תפקיד מאמן נבחרת ישראל בשחייה ובכדור מים. קיבל תארים רבים על עבודתו, אשר היום הם מקשטים את קירות הבית, אך השכר היה זעום. ככה שרדנו. השתדלנו לגדל את בתנו, שידעה כבר מגיל קטן מאוד שהיא יהודייה, על ערכי הציונות והאידיאליזם. תמיד חלמתי שהיא לא תצטרך לעבור את מה שאנחנו עברנו, בארץ הצלחתי לממש זאת.

היום לאחר שנים של עבודה מאומצת אני ובעלי מנסים להעביר את חיינו בשלווה. אני חלמתי להיות חופשייה. ראיתי כיצד אימי, אשר התחתנה עם אדם בעל אמצעים, פחדה מכל צעד וחשדה בכל דבר. לא ידענו מה יוביל היום הבא. בארץ קיבלתי את החופש הזה. היה לנו קשה, אך לא פחדנו יותר!

ראיון: חני אדמון קוזיאל

חולון, ינואר 2011